

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Som jeg indledningsvis sagde til ordføreren for forespørggerne, synes jeg, det er godt, at vi får sat særlig fokus på det vel nok aller mest ømme arbejdsmarkedspolitiske problem, nemlig at der er nogle, der ikke overlever at gå på arbejde.

Og jeg synes egentlig, det har været en ganske god debat, og jeg fornemmer faktisk ikke, at der er så stor uenighed på mange områder, som det måske fremgår af dagsordenen, hvis de kommer til afstemning.

Jeg fornemmer faktisk meget klart, at der er en meget bred opbakning og positiv indstilling til de forhandlinger, som vi jo i morgen skal føre med både SF og Enhedslisten og Centrum-Demokraterne og Det Konservative Folkeparti og Venstre.

Og jeg synes egentlig ikke, at der dagen før disse forhandlinger skal drages meget håndfaste konklusioner fra min side, for det kan jo lukke for et positivt forhandlingsforløb.

Men jeg vil nu alligevel reflektere på én ting, som fru Anne Baastrup var inde på, og det var det med arbejdspladsvurderingen, og i den forbindelse vil jeg også sige til fru Addi Andersen, at vi selvfølgelig ikke skal overbebyrde virksomhederne med bureaukrati og lange skemaer, for det skal være relativt enkelt at gå til også for en lille virksomhed, hvordan man på sin virksomhed kan tegne et billede af, hvilke problemer der er, og af problemernes farlighed, og lægge en plan for, hvordan man kan løse de problemer.

Og her er hensigten altså at styrke både Bedriftssundhedstjenesten og Arbejdstilsynet og det forhold, som fru Addi Andersen også var inde på, nemlig at de virksomheder, der ikke følger reglerne, selvfølgelig også skal gøre det, og dér skal der bl.a. være nogle større straffe. Det er det, vi politisk skal styrke. Men samtidig skal vi være bevidste om, at det er på virksomhederne, arbejdsulykkerne sker, og at det er på virksomhederne, arbejdsulykkerne skal forebygges.

Og det er så her, arbejdspladsvurderingen kommer ind som et systematisk redskab i arbejdsmiljøbevidstheden, og dér er jeg meget enig med SF i, at arbejdspladsvurderinger ikke bare skal være et stykke papir, som man skriver og så lægger ned i en skuffe eller for den sags skyld får en konsulent til at skrive og så lægger ned i skuffen; nej, det skal være i et samspil og samarbejde mellem arbejdsgiverne og arbejdstagerne og som er en proces, som man hele tiden

skal vende tilbage til for at finde ud af, om det nu udvikler sig i den rigtige retning.

Og jeg er også meget optaget af at få sikkerhedsorganisationen styrket, også den del af sikkerhedsorganisationen, som knytter sig til uddannelse, og vi skal selvfølgelig også se på, hvordan vi kan få sikkerhedsarbejdet styrket hos de virksomheder, som ikke har en sikkerhedsorganisation.

Dér stiller SF et konkret forslag om, at mindstekravet med hensyn til antallet af medarbejdere skal nedsættes, og det skal jeg ikke i dette øjeblik afvise, men blot sige, at det godt kan være én af vejene til at styrke sikkerhedsarbejdet i de små virksomheder, hvor der jo rent faktisk sker mange arbejdsulykker.

Og jeg vil slutte med at se frem til fortsatte positive forhandlinger og her også give udtryk for, at jeg håber, at arbejdsmarkedets parter, når de om ganske få dage får lovforslaget til høring, relativt hurtigt kan komme med deres input og inspiration til den politiske proces, som gerne skulle føre til et bredt flertal, for jeg tror faktisk, arbejdsmiljøet har godt af en bred politisk opbakning.

Så for ikke at lukke af for nogen muligheder for et bredt flertal skal dette være min afslutning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Anden næstformand (Henning Grove):

Som tidligere meddelt vil afstemninger om de dagsordensforslag, der er fremsat af henholdsvis ordføreren for forespørggerne, fru Jette Gottlieb, og fru Anne Baastrup og af hr. Tom Behnke, blive foretaget i mødet i morgen.

Den næste sag på dagsordenen var:
5) Første behandling af lovforslag nr. L 216: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.
 Af Aage Frandsen (SF) m.fl.
 (Fremsat 4/4 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

SF foreslår, at et deltidsforsikret a-kassemedlem skal have ret til at blive overflyttet til fuldtidsforsikring, når medlemmet sender en skriftlig begæring herom.

Det er sådan, at efter de nugældende regler for overflytning fra deltids- til fuldtidsforsikring er det en betingelse for overflytningen, at medlemmet i en periode forud for overflytningen har haft fuldtidsarbejde. Hvis dette lovforslag vedtages, vil en deltidsforsikret frit kunne vælge at blive overflyttet til fuldtidsforsikring, selv om medlemmet kun har været beskæftiget på deltid.

En deltidsforsikret vil altså få mulighed for at beholde sin status som deltidsforsikret, så længe medlemmet har deltidsarbejde, og ved ledighed lade sig overflytte til fuldtidsforsikring. Derved vil medlemmet kunne opnå ret til ydelse som fuldtidsforsikret, selv om medlemmet tidligere kun har betalt kontingent som og har haft tilknytning til arbejdsmarkedet som deltidsforsikret. Dette vil åbne mulighed for at omgå princippet i arbejdsløshedsforsikringsloven om, at man alene har ret til ydelser fra den forsikringskategori, man er tilmeldt. Denne omgåelsesmulighed hindres i dag ved, at man skal have haft fuldtidsarbejde af en vis varighed, før man kan eller skal overflyttes fra deltids- til fuldtidsforsikring.

SF henviser til, at et medlem ved optagelse i en arbejdsløshedskasse frit kan vælge mellem deltids- og fuldtidsforsikring, og slutter herudaf, at der også efterfølgende bør være fri ret til at være fuldtidsforsikret. Jeg vil gerne understrege, at princippet bag optagelsesreglerne ikke kan overføres til reglerne om overflytning fra deltids- til fuldtidsforsikring.

De gældende optagelsesregler, hvorefter personer, der dokumenterer beskæftigelse ved lønarbejde, kan optages i en arbejdsløshedskasse enten som fuldtids- eller deltidsforsikret, uanset arbejdets omfang, trådte i kraft den 1. januar 1994. Baggrunden for denne ændring var, at de hidtidige regler om, at der blev stillet krav om beskæftigelse i et vist omfang før optagelse, blev opfattet som overflødige. Da der således ikke længere skulle stilles krav om dokumentation for beskæftigelses omfang i forbindelse med optagelse, var det en naturlig konsekvens at give valgfrihed med hensyn til optagelse som henholdsvis deltids- og fuldtidsforsikret.

Reglerne om overflytning mellem deltids- og fuldtidsforsikring blev ikke særskilt drøftet under Folketingets behandling af lovforslaget om de ændrede optagelsesregler, og det var der sådan set heller ikke nogen grund til, da der var tale om to helt forskellige situationer. Det har aldrig været overvejet at ændre den – efter min bedste opfattelse – velbegrundede regel om, at overflytning fra deltids- til fuldtidsforsikring kun kan ske, når medlemmet i 12 uger, henholdsvis 3 måneder, har arbejdet mere end 360 eller 390 timer.

Jeg vil til sidst gerne knytte en bemærkning til forslagsstillernes henvisning til, at et medlem efter de gældende regler kan omgå beskæftigelseskravet ved at melde sig ud af en a-kasse og herefter lade sig optage igen. Efter lovens § 53 er det som bekendt en betingelse for dagpengeret, at man har været gennem en karantæneperiode på 1 år som medlem. Hvis medlemmet træder ud af en a-kasse og herefter søger om optagelse igen, begynder en ny 1-årsperiode, før der igen kan opnås dagpengeret, og denne regel er altså med til at sikre, at der ikke kan foregå nogen form for kreativitet, som jeg i øvrigt ville betegne som en omgåelse – i hvert fald ikke på dette område.

Med det, jeg har sagt her, skulle det være tydeligt, at regeringen ikke kan stemme for og støtte lovforslaget.

Ole Vagn Christensen (S):

Begrundelserne i SF's lovforslag for at ligestille skift fra deltids- til fuldtidsforsikring med skift fra fuldtids- til deltidsforsikring synes umiddelbart tilforladelige; men det er alene det umiddelbare indtryk, som synes tilforladeligt. Når man går ned i substansen og kigger nærmere på konsekvenserne af SF's forslag, ser man nemlig et a-kassesystem, som risikerer at blive et shoppingcenter, der tildeler ydelser, som ikke står i forhold til den enkelte lønmodtagers tilknytning til arbejdsmarkedet.

Sagt på en anden måde: Konsekvensen af SF's forslag vil være, at man som deltidsbeskæftiget betaler en forsikringspræmie svarende til et deltidsansættelsesforløb, og inden man bliver ledig, betaler man fuldtidsforsikringspræmien og modtager dagpenge svarende hertil. Det er ikke en idé, Socialdemokratiet på nogen måde kan tilslutte sig.

Vi skal ikke åbne mulighed for, at man på bedste nyttemaksimerende og forgodtbefindende måde kan zappe rundt i a-kassesystemet.

Forsikringsatsen skal naturligvis afspejle den tilknytning, man har til arbejdsmarkedet. Det vil altså sige, at er man deltidsforsikret og er beskæftiget i flere timer, end der er fastsat, må man optjene en tilknytning på den måde, som er beskrevet i arbejdsløshedsforsikringsloven: Et deltidsforsikret medlem, som inden for 12 uger har haft mere end 360 løntimer, skal overflyttes til fuldtidsforsikring. Så enkelt er det.

Så har jeg lige en kommentar til bemærkningerne til SF's forslag, hvor det hedder:

»Det forekommer uhensigtsmæssigt, at medlemmer af en a-kasse gives et incitament til at udmelde sig for derefter at søge nyoptagelse for at opnå den ønskede forsikringsstatus.«

Jeg håber ikke, at dette synspunkt, disse incitamentsbetragtninger indgår i a-kassernes vejledning af deres medlemmer. Man skal jo være opmærksom på under hensyntagen til arbejdsløshedsforsikringslovens kapitel 11 a, at er man 40 år eller derover og følger SF's tankegang og udmelder sig for derefter at genindtræde, er man ikke berettiget til at gå på efterløn som 60-årig. Man skal også kunne efterleve kriterierne i henhold til arbejdsløshedsforsikringsloven for at være dagpengeberettiget, og det er på den baggrund direkte forkert at antyde, at der i a-kassessystemet skulle være indbygget en sådan uhensigtsmæssighed.

Jeg skal på Socialdemokratiets vegne med disse bemærkninger tilkendegive, at vi ikke kan støtte det foreliggende lovforslag.

Charlotte Antonsen (V):

Principielt går Venstre jo ind for et frit valg af forsikringsgrad, alt mellem 0 og 100 pct.s dækning; men vi mener ikke, at dette forslag gennemfører det princip fuldt ud.

I praksis tror vi, at SF's forslag vil føre til, at alle a-kassemedlemmer, der ikke har stor risiko for arbejdsløshed, f.eks. sygeplejersker, i en periode selv kan bestemme, om de vil betale halv pris eller fuld pris for at være medlem af a-kassen. Vi er imod, at det på den måde vil blive lettere at misbruge reglerne, og vi frygter, at netop sådanne grupper, der kan se, at der måske mange år frem ikke vil være den store arbejdsløshed, i en sådan periode vil tage telefonen og bede om at få nedsat bidraget.

Problemet i den forbindelse er, at allerede i dag er det sådan, at indbetalingerne til a-kassen ikke står i forhold til den understøttelse, man rent faktisk får. Det er et af de andre principper, Venstre gerne så fremmet lidt mere i det nuvæ-

rende a-kassessystem: altså at der i højere grad var sammenhæng mellem det, man betaler, og hvad man får udbetalt, så der var en større forsikringsdel i systemet.

Vi kan altså ikke støtte det foreliggende forslag.

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg skal starte med at sige, at Det Konservative Folkeparti ikke kan støtte lovforslaget.

Ministeren har lavet en teknisk gennemgang af forslaget, så det vil jeg ikke bevæge mig ind i; men jeg har de samme betænkeligheder som Venstres ordfører, fru Charlotte Antonsen, netop har redegjort for vedrørende de grupper, der i dag ikke har nogen ledighedsrisiko: De vil i en periode kunne undgå at betale for den fulde finansiering.

Som vi ser det, er der også en mulighed for spekulation, som består i, at det kun er nødvendigt at være fuldtidsforsikret i sammenlagt 5 år inden for de sidste 10 år forud for overgang til efterløn for at opnå ret til den høje efterlønsats. Forslaget vil medføre, at de personer, der har en lav ledighedsrisiko, kan indrette sig således, at de kan bidrage i mindre omfang til efterlønsordningens finansiering end dem, der har en højere ledighedsrisiko. Jeg ved ikke, om SF har haft de elementer med i betragtningerne; men personer, der udelukkende er medlem af en a-kasse på grund af muligheden for at få efterløn, vil med SF's forslag kunne vælge deltidsforsikring i 15 ud af de 20 år, anciennitetskravet lyder på.

Med de bemærkninger skal jeg sige, at Det Konservative Folkeparti heller ikke kan støtte forslaget.

Tom Behnke (FP):

Der stilles fra tid til anden mange forslag i Folketinget vedrørende arbejdsløshedsforsikring og a-kasser, og lad mig give SF et godt råd: Hvis man ønsker, der skal være større fleksibilitet, skulle man privatisere hele arbejdsløshedssystemet. I det øjeblik, hvor det er privatiseret, så kunden tegner en forsikring mod arbejdsløshed, kan der indgås individuelle aftaler om, hvor meget man vil være forsikret for, under hvilke betingelser man vil være det, og så fremdeles, og på den måde ville man løse mange af de problemer, som ellers med jævne mellemrum er til debat her i Folketinget. Så blot dette lille forslag til SF om at stille et mere konsekvent forslag, hvorefter den enkelte lønmodtager selv kan

udforme sin egen forsikring, altså ved at privatisere ordningen.

Når man ser på SF's forslag, virker det egentlig meget logisk og forståeligt ved den første gennemlæsning, og man bliver nærmest forført til at mene, at det forslag skulle der ikke være noget til hinder for at stemme for. Men SF har meget behændigt fuldstændig undladt at beskrive konsekvenserne af forslaget, og det er klart, SF ikke har skrevet noget om det. I det øjeblik, hvor konsekvenserne var åbenbare for alle, var der nemlig ikke nogen, der ville støtte forslaget.

Vi har hørt de foregående ordførere fra både Socialdemokratiet, Venstre og De Konservative redegøre for, hvad konsekvenserne af forslaget ville blive. Jeg synes, det er lidt tarveligt, at SF ikke har lagt kortene åbent frem på bordet og sagt, hvad det er, SF ønsker at opnå med forslaget. Vi har hørt de foregående ordførere fortælle, hvad konsekvenserne af forslaget er, men er det dét, SF ønsker, eller er det noget helt andet, SF ønsker at opnå? Der er bl.a. spørgsmålet om muligheden for at kunne gå på efterløn, spørgsmålet om, hvor store satserne skal være, osv. Hvilke konsekvenser er det egentlig, SF ønsker, forslaget skal have?

De åbenbare konsekvenser kan Fremskridtspartiet i hvert fald ikke være tilhænger af. Her er vi på linje med ordførerne fra både Socialdemokratiet, Venstre og De Konservative, så Fremskridtspartiet har tænkt sig at stemme imod forslaget.

Jette Gottlieb (EL):

Det er ikke et problemfrit forslag, SF her har fremsat, men jeg vil nu sige, at for Enhedslisten er der en grundlæggende sammenhæng mellem rådighed og dagpenge. Det betyder, at hvis et medlem ønsker at stå til rådighed som fuldtidsbeskæftiget, skal det medlem også være berettiget til at få dagpenge som fuldtidsbeskæftiget. Beviset for, at man står til rådighed, ligger i, at hvis man får tilbudt jobbet, ja, så tager man jobbet, og så er man fuldtidsarbejdende. Men en af de konsekvenser af forslaget, jeg kan se, er, at vi nok aldrig mere vil se nogen arbejdsløse på deltidsdagpenge, for det er jo klart, man hellere vil over på fuldtidsdagpenge, hvis muligheden er der.

Addi Andersen (CD):

Forenkling er godt, og både SF og regeringen ved, at det er noget, CD arbejder for. Men dette

lovforslag vil fjerne en del af ideen med, at vi overhovedet opdeler i deltids- og fuldtidsforsikring. Ellers må reglerne for, hvornår man kan få dagpenge svarende til fuldtidsbeskæftigelse, laves om, og så ender vi med endnu mere bøvl for medlemmerne af en a-kasse.

Som ministeren så rigtigt siger, er der regler, som forhindrer en omgåelse af loven, og det er vi såmænd godt tilfredse med, så CD kan ikke støtte lovforslaget.

Aage Frandsen (SF):

Jeg kan med det samme konstatere, at der ikke er flertal for forslaget: at der er ét parti, nemlig Enhedslisten, der tilsiger forslaget velvillig støtte, men at alle andre er imod.

Det, som er baggrunden for forslaget, er nogle få tilfælde, som vi kender. Arbejdsministeren kender vores baggrund, fordi min partifælle hr. Jes Lunde har stillet nogle spørgsmål til arbejdsministeren om nogle konkrete tilfælde. Arbejdsministeren svarede i første omgang, at der ikke eksisterede et problem, og i anden omgang gav arbejdsministeren udtryk for, at hun var uenig i de synspunkter, som hr. Jes Lunde begrundede sit spørgsmål med, og henviste derefter i øvrigt til svaret på det tidligere spørgsmål.

Det er ud fra nogle få konkrete tilfælde, forslaget er fremsat: En person, som har et borgerligt ombud, og som ikke kan være i fuldtidsarbejde på det tidspunkt, kan på den måde ikke bevæge sig fra en situation, hvor vedkommende har deltidsarbejde og er deltidsforsikret, til at blive fuldtidsforsikret, og mister dermed de rettigheder, som vedkommende ellers ville have.

Det betyder så, at den pågældende naturligvis på et tidspunkt vælger at opgive det borgerlige ombud, fordi man ikke på anden måde kan løse det problem, som dette forslag tilsigter at løse. Det kan man med den gældende lovgivning ikke løse på anden måde end ved, at vedkommende opgiver sit borgerlige ombud. Det er baggrunden for forslaget, og det er det, som gør, at vi har stillet forslaget.

Så er der selvfølgelig også nogle andre mennesker, som ville nyde gavn af det her, og det ser vi ikke nogen grund til skulle være et problem.

Men vi erkender altså, at vi har kørt dette forslag igennem nogle spørgsmål til ministeren, vi har ikke fået medhold, og vi har fremsat dette lovforslag og har langtfra fået medhold her i Folketingssalen. Nu har vi gjort det, og vi kan ikke gøre mere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 102:

Forslag til folketingsbeslutning om øget kontrol med sikkerhed og sundhed på byggepladser og i erhvervsbyggeri.

Af Anne Baastrup (SF) m.fl.
(Fremsat 27/2 97).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg er meget enig i, at bygge- og anlægsbranchen er en af de arbejdsmiljømæssigt hårdest belastede brancher med mange arbejdsbetingede lidelser og arbejdsulykker, herunder også mange ulykkelige ulykker og en del dødsulykker, som vi har talt om tidligere i dag. Det gælder i og for sig, uanset om tallene, der er anført i beslutningsforslaget, er lige vel høje i forhold til det, som er realiteten. Men lad det nu ligge i denne omgang.

Jeg ser faktisk meget positivt på initiativer, som kan medvirke til at forbedre arbejdsmiljøet inden for bygge- og anlægsbranchen, og jeg finder, at beslutningsforslaget indeholder nogle gode forslag og nogle gode delelementer, som det er værd at arbejde videre med. Jeg vil dog med det samme sige, at vi ikke kan støtte forslaget i sin helhed.

Beslutningsforslagets punkt 1, som indebærer, at der skal ske en fremrykning af tidspunk-

tet, hvor de skriftlige byggepladsplaner skal foreligge, synes jeg lyder spændende. Som reglerne er nu, skal planen foreligge umiddelbart før byggepladsens åbning, mens beslutningsforslaget fastsætter det til det tidspunkt, hvor et bygge- og anlægsarbejde udbydes i licitation.

Det er min opfattelse, at en fremrykning af plankravet kan medvirke til at tydeliggøre den pligt, som en bygherre har til at afgrænse de enkelte sikkerhedsforanstaltninger i fællesområderne og dermed være med til at skabe en større klarhed over de ansvarlige entrepriser. En fremrykning vil også kunne styrke bygherrens mulighed for at leve op til arbejdsmiljølovens koordineringsforpligtelse på byggepladsen.

Jeg finder, at denne del af forslaget indeholder elementer, som det bestemt er værd at arbejde videre med, og jeg vil heller ikke afvise forslagens punkt 3, hvorefter planen gøres til en forudsætning for en byggetilladelse. Jeg mener dog, det må forudsætte, at der allerede er tale om et formelt krav og ikke en godkendelse af selve planen hos de kommunale byggemyndigheder.

Når det drejer sig om punkt 2 i beslutningsforslaget om, at arbejdsmiljøkrav til det færdige byggeris indretning skal fremgå af udbuds materialet, er der allerede i dag et krav efter arbejdsmiljølovens § 33, som siger, at der ved projektering af byggeri skal tages hensyn til arbejdsmiljøaspekter i forbindelse med den fremtidige drift af bygningen.

Jeg kan også oplyse, at Arbejdstilsynet på baggrund af tilkendegivelser i handlingsplanprogrammet om et rent arbejdsmiljø i år 2005 planlægger en særskilt indsats fra andet halvår 1997 og i hele 1998 i forhold til de projekterende og rådgivende inden for bygge- og anlægsbranchen. Der er altså særlig fokus på dette område.

Om kravene i punkt 1, som er opdelt i punkterne A, B, C og D, vil jeg sige, at A og B allerede er indeholdt i byggepladsbekendtgørelsen. Med hensyn til forslagene i punkterne C og D om bedriftssundhedstjeneste og vedligeholdelse af bygningerne finder jeg det ikke særlig hensigtsmæssigt at stille disse krav i byggeplanen.

Hvad angår BST, kan der først oplyses om dette, når der er indgået aftaler med entreprenørerne, og således ikke på licitationstidspunktet. Jeg mener endvidere, at det må fastholdes, at byggeplaner alene skal beskrive forholdene under byggeriets udførelse og ikke forholdene efter færdiggørelsen.